

som dette i Modsætning til Statslaanet af 1909, var den effektive Rente 3,90. Det vil altsaa sige, at i Forhold til Laanet af 1909 er den effektive Rente nu $\frac{3}{4}$, i Forhold til Statslaanet af 1900 godt $\frac{1}{2}$ Procent højere. Dette er et i højeste Grad uheldigt Resultat, det betyder, at den danske Stat fremtidig, saa længe dette Laan opretholdes, er i den finansielle Stilling, at vi skulle forrente vore Laan højere; end Kommuner her i Landet forrente deres. Aarhus Kommune har i 1909 sluttet et Laan, som byder Aarhus Kommune Forrentning af dens Gæld til en lavere Rente end den, der i Øjeblikket vil blive gældende for Staten. Københavns Kommune har i 1909 og 1910 afsluttet Laan, der for Københavns Kommune betyde en effektiv Rente af henholdsvis 4,21 og 4,23 pCt. Det vil altsaa sige, at den danske Stat vil komme til at forrente sine fremtidige Laan adskilligt højere, end Byen København gør. Det modsatte Forhold er ellers altid gældende, idet det er naturligt, at Stater opnaa gunstigere Forhold end Kommuner, selv Kommuner, hvis Forhold bedømmes saa gunstigt, som det i Udlandet sker for Københavns Vedkommende.

Vi ere saaledes naaede til et Resultat, som Statsgældsdirektøren i sin Tid har om ikke forudset, fordi han netop udtalte, at det maatte være Finansstyrelsens Hensigt at bekæmpe det, men som han i alt Fald har karakteriseret, da han i en offentlig Polemik i et fransk Finansblad fremsatte en Udtalelse, som jeg tidligere her i Salen har refereret, og hvori han erklærede, at den danske Finansstyrelse maatte vedblive at bekæmpe store Bankgruppers Forsøg paa at tvinge os over til en ringere Rentefod og derved til at opgive alle de store finansielle Resultater, som vi havde erhvervet i den sidste Menneskealder. Det er just dette, som er sket, at vi ved det Laan, som her foreslaas for os, maa opgive, hvad Statsgældsdirektøren har betegnet som de store finansielle Resultater, vi gennem de sidste 30 Aars Finansstyrelse havde tilkæmpet os. Det er en haard Dom, der saaledes paa Forhaand er afsagt af Finansministeriet over det, der nu skal foregaa her. Jeg tillod mig, den Gang jeg fremdrog den Udtalelse, at bemærke, at det forekom mig, at Statsgældsdirektøren derved paa Finansministeriets Vegne havde engageret sig stærkere, end vistnok heldigt var, overfor Udlandet, og jeg tror, at hvad der foreligger her i Dag, bekræf-

ter, hvad jeg udtalte den Gang, og at det havde været bedre, om Statsgældsdirektøren ikke havde fremsat en Udtalelse af den Art.

Statsgældsdirektøren skrev den Gang, at det, som det gjaldt om for Finansstyrelsen, var at kæmpe mod en Række af store Bankgruppers Forsøg paa at tvinge Danmark over paa en ringere Rentefod og paa at berøve det disse finansielle Resultater. Det er vel ikke just saa meget Kampen mod disse store Bankgrupper, i alt Fald ikke alene Kampen mod disse, som nu fører til det foreliggende Resultat, men Kampen mod en endnu mægtigere Magt end store Bankgrupper, nemlig Forholdene i det hele paa Pengemarkedet. Man maa i alt Fald haabe, at Statsgældsdirektøren har Ret i en anden Udtalelse, han senere har fremsat: at Spørgsmaalet om den Pris, der kan gives Danmark for Øjeblikket, ikke er et Spørgsmaal om Statens Kredit, men et Spørgsmaal om Markedets Pris. Jeg vil haabe, at det Statslaan, hvormod der her foreligger Forslag for os, kun er et Udtryk for Markedsprisens Stigning og ikke et Udtryk for Statskreditens Svækkelse. Jeg har den Opfattelse, at dette ikke blot er et Haab, men et Udtryk for Forholdene, men i saa Henseende har den højtærede Finansminister gjort sig Bedømmelsen af det, der foreligger her, noget vanskelig, idet han Gang efter Gang har fremhævet de gunstige Kurser, han havde opnaaet for Finanserne ved de midlertidige Statslaan, som et Vidnesbyrd om Statens usvækkede Kredit. Navnlig har han ved en Lejlighed, hvor vi talte om at forny midlertidige Laan mod en Diskonto af $3\frac{1}{2}$ pCt., fremhævet dette meget stærkt, stillet det overfor Resultater, som England havde opnaaet, som Vidnesbyrd om den danske Stats usvækkede Kredit. Hvis virkelig den Kurs, der opnaas, saaledes som den højtærede Finansminister den Gang vilde gøre gældende, var et Udtryk for Statens Kredit, vilde det nuværende Resultat være overmaade ugunstigt. Det havde derfor været heldigt, om den højtærede Finansminister ikke havde lagt saa stor Vægt paa det Forhold, som han den Gang gjorde, og havde sluttet sig mere ubetinget til den Anskuelse, jeg gjorde gældende overfor ham, at de Resultater, der forelaa den Gang, kun vare et Vidnesbyrd om Forholdene paa Markedet og intet andet.

Men naturligvis, man tør vel ikke